

K bodu č. 4

STANOVISKO

**Hlavného kontrolóra Košického samosprávneho kraja
k Návrhu záverečného účtu Košického samosprávneho kraja
za rok 2023**

Obsah

1.	Úvod	3
2.	Súhrnná charakteristika záverečného účtu	3
3.	Zhodnotenie záverečného účtu	6
	Rozpočtové hospodárenie	6
	Peňažné fondy	9
	Bilancia aktív a pasív	10
	Stav a vývoj dlhu	11
	Poskytnuté záruky	13
4.	Súlad záverečného účtu so zákonom o rozpočtových pravidlách	13
5.	Zverejnenie záverečného účtu	13
6.	Zhrnutie a záver	14

1. Úvod

Na rokovanie Zastupiteľstva Košického samosprávneho kraja predkladám stanovisko Hlavného kontrolóra Košického samosprávneho kraja (ďalej „stanovisko“) k predloženému Návrhu záverečného účtu Košického samosprávneho kraja za rok 2023 (ďalej „návrh záverečného účtu“) na základe ustanovenia § 19e ods. 1 písm. c) zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov.

Predložené stanovisko je vypracované na základe návrhu záverečného účtu, predloženého na ÚHK KSK dňa 03. 04. 2024, analýz záverečných účtov KSK predchádzajúcich rozpočtových rokov, schváleného viacročného rozpočtu na roky 2023 - 2025 a jeho úprav a predložených materiálov k vypracovaniu stanoviska.

Obsahuje súhrnnú charakteristiku záverečného účtu, zhodnotenie záverečného účtu v časti rozpočtového hospodárenia, peňažných fondov, bilancie aktív a pasív, stavu a vývoja dlhu, poskytnutých záruk, posúdenie súladu záverečného účtu so zákonom o rozpočtových pravidlách, dodržanie povinnosti zverejnenia záverečného účtu a záver. Stanovisko je spracované v písomnej, tabuľkovej a grafickej forme, v štruktúre ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie na úroveň hlavnej kategórie a v štruktúre programov programového rozpočtu. Z dôvodu získania prehľadu o vývoji rozpočtových položiek uvádzam v stanovisku v grafickej forme historický vývoj ukazovateľov záverečného účtu od roku 2014 z údajov záverečných účtov KSK.

2. Súhrnná charakteristika záverečného účtu

Rozpočet Košického samosprávneho kraja na rok 2023 bol schválený na 2. zasadnutí Zastupiteľstva KSK dňa 19. 12. 2022 uznesením č. 34/2022. Celkový rozpočet KSK na rok 2023 (vrátane finančných operácií) bol schválený ako vyrovnaný. Prijmy rozpočtu vrátane príjmových finančných operácií, ako aj výdavky rozpočtu vrátane výdavkových finančných operácií, boli v sume 357 548 666 eur. Rozpočet Košického samosprávneho kraja podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (len bežný rozpočet a kapitálový rozpočet) bol schválený ako schodkový v sume 27 730 335 eur.

Bežný rozpočet bol v súlade s ustanovením § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavený ako prebytkový v sume 1 988 672 eur.

Schodok kapitálového rozpočtu v sume 29 719 007 eur bol v súlade s ustanovením § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy plne krytý prijatými návratnými zdrojmi financovania (úvery), prostriedkami predchádzajúceho rozpočtového roka, prostriedkami peňažných fondov a prebytkom bežného rozpočtu.

V priebehu rozpočtového roka boli vykonané 2 úpravy rozpočtu na základe rozhodnutia Zastupiteľstva KSK (na 4. rokovaní Zastupiteľstva KSK (ďalej „ZKSK“) konaného dňa 24. 04. 2023 a 5. rokovaní Zastupiteľstva KSK konaného dňa 26. 06. 2023), ktorými boli vykonané zmeny bežného a kapitálového rozpočtu, ako aj zmeny v príjmových finančných operáciách. Okrem uvedených úprav rozpočtu bol rozpočet KSK upravený aj samostatnými uzneseniami ZKSK, a to uznesenie ZKSK č. 39/2023 (kúpa nehnuteľnosti v katastrálnom území obce Rejdová z centrálnej rezervy), uznesenie ZKSK č. 88/2023 (vklad do základného imania obchodnej spoločnosti Autobusová doprava KSK, s. r. o.), uznesenie ZKSK č. 142/2023 (finančné prostriedky na členský príspevok pre Dobrovoľnícke centrum Košického kraja, n. o. z peňažného fondu KSK na výdavky a výdavkové finančné operácie), uznesenie ZKSK č. 180/2023 (návratný finančný príspevok v sume 313 711 eur a nenávratný finančný príspevok v sume 16 512 eur pre Košice Región Turizmus z centrálnej rezervy).

V zmysle schválených zásad tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia Košického samosprávneho kraja bolo vykonaných 24 úprav rozpočtu schválených predsedom KSK.

Okrem uvedených úprav boli vykonané aj úpravy bežného a kapitálového rozpočtu uskutočnené z dôvodu prijatia finančných prostriedkov z účelových dotácií, darov, grantov a projektov z fondov EÚ, ktoré nepodliehajú schváleniu v zmysle § 14 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Zvýšenie bežných a kapitálových príjmov bolo plne premietnuté do zvýšenia bežných a kapitálových výdavkov, čo znamená, že tieto úpravy nemali vplyv na celkový výsledok rozpočtového hospodárenia.

Po všetkých zmenách vykonaných na základe rozhodnutí Zastupiteľstva KSK, zmenách schválených predsedom KSK a zmenách vykonaných zo zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol upravený bežný rozpočet v príjmovej časti na sumu 276 042 224 eur a vo výdavkovej časti na sumu 275 650 145 eur. Kapitálový rozpočet v príjmovej časti bol upravený na sumu 59 175 946 eur a vo výdavkovej časti na sumu 188 516 520 eur. Príjmové finančné operácie boli upravené na sumu 148 580 383 eur a výdavkové finančné operácie na sumu 19 631 888 eur. Celkový rozpočet KSK na rok 2023 bol po uvedených zmenách zostavený ako vyrovnaný.

Vývoj základných rozpočtových vzťahov podľa údajov záverečných účtov Košického samosprávneho kraja za roky 2021 až 2023 je uvedený v nasledujúcej tabuľke v eurách.

Tabuľka č. 1

v eur

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2021	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2023	Rozdiel (2023- 2022)	Index 2023/2022	Index 2023/2021
Príjmy rozpočtu KSK	236 753 400	259 895 236	304 666 938	44 771 702	1,172	1,287
bežné príjmy	234 348 532	253 775 446	279 772 568	25 997 122	1,102	1,194
kapitálové príjmy	2 404 868	6 119 790	24 894 370	18 774 580	4,068	10,352
Výdavky rozpočtu KSK	229 456 608	281 242 091	334 828 394	53 586 303	1,191	1,459
bežné výdavky	206 412 469	241 541 844	250 636 321	9 094 477	1,038	1,214
kapitálové výdavky	23 044 139	39 700 247	84 192 073	44 491 826	2,121	3,654
Prebytok (+)/schodok (-) bežného rozpočtu	27 936 063	12 233 602	29 136 247	16 902 645	2,382	1,043
Prebytok (+)/schodok (-) kapitálového rozpočtu	-20 639 271	-33 580 457	-59 297 703	-25 717 246	1,766	2,873
Prebytok (+)/schodok (-) rozpočtu	7 296 792	-21 346 855	-30 161 456	-8 814 601	1,413	-4,134
Príjmové finančné operácie	50 047 059	75 109 573	99 137 294	24 027 721	1,320	1,981
príjmy z predaja majetkových účastí	0	0	0	0		
zostatok prostr. z predch. rokov	28 566 985	26 400 074	17 825 779	-8 574 295	0,675	0,624
prevod prostriedkov z peňažných fondov	11 534 460	29 665 012	25 142 547	-4 522 465	0,848	2,180
iné príjmové fin. operácie	715 394	474 084	302 211	-171 873	0,637	0,422
prijaté bankové úvery	4 230 220	3 570 403	55 866 757	52 296 354	15,647	13,207
prijaté bankové úvery od zahraničnej. fin. inšt.	5 000 000	15 000 000	0	-15 000 000	0,000	0,000
prijaté návratné finančné výpomoci z MF SR	0	0	0	0		
Výdavkové finančné operácie	3 898 082	22 223 735	6 055 292	-16 168 443	0,272	1,553
úvery, pôžičky, návratné finančné výpomoci	1 330 000	0	313 711	313 711		0,236
splácanie tuz. istiny úveru	0	3 535 358	2 753 664	-781 694	0,779	
splácanie zahraničnej fin. inštitúcii	1 810 737	1 810 737	2 398 972	588 235	1,325	1,325
účasť na majetku	10 000	16 561 059	150 000	-16 411 059	0,009	15,000
ostatné výdavkové fin. operácie	747 345	316 581	438 945	122 364	1,387	0,587
Príjmy rozpočtu vrátane FO	286 800 459	335 004 809	403 804 232	68 799 423	1,205	1,408
Výdavky rozpočtu vrátane FO	233 354 690	303 465 826	340 883 686	37 417 860	1,123	1,461
Celkový prebytok (+)/schodok (-)	53 445 769	31 538 983	62 920 546	31 381 563	1,995	1,177

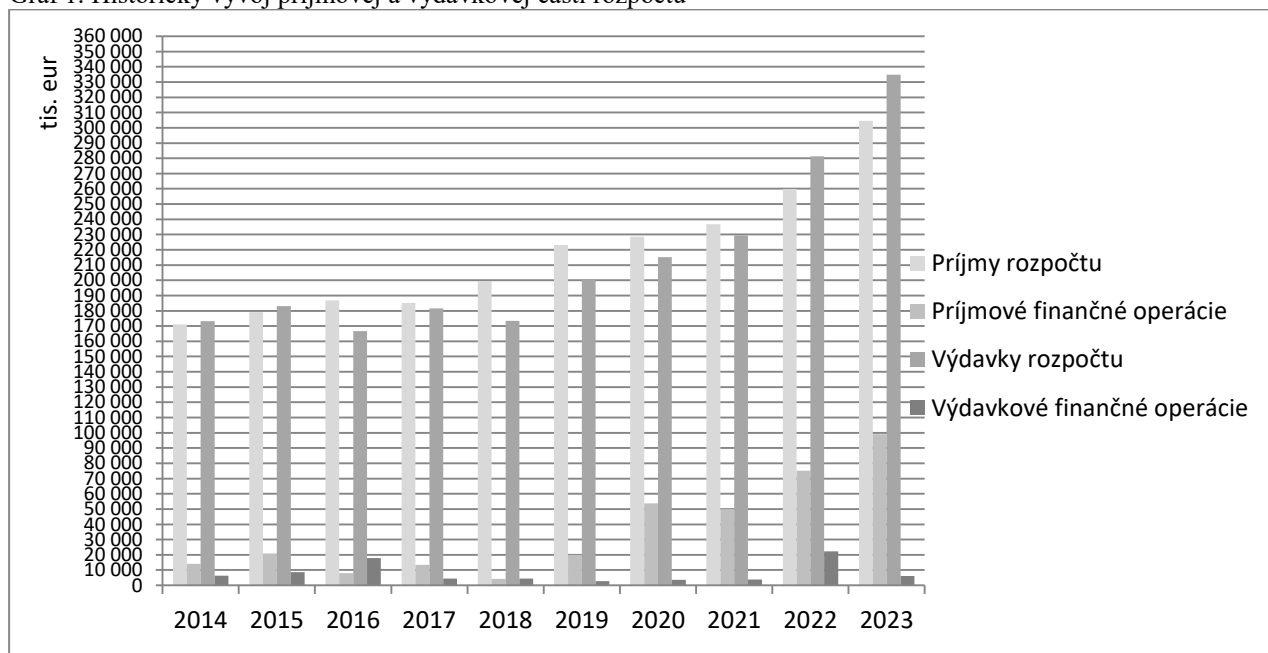
Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2021	Skutočnosť 2022	Skutočnosť 2023	Rozdiel (2023-2022)	Index 2023/2022	Index 2023/2021
Celkový prebytok (+)/schodok (-)	53 445 769	31 538 983	62 920 546	31 381 563	1,995	1,177
vylúčenie finančných operácií	-46 148 977	-52 885 838	-93 082 002	-40 196 164	1,760	2,017
▪ vylúčenie príjmových FO	-50 047 059	-75 109 573	-99 137 294	-24 027 721	1,320	1,981
▪ vylúčenie výdavkových FO	3 898 082	22 223 735	6 055 292	-16 168 443	0,272	1,553
zahrnutie časového rozlíšenia a ostatné úpravy	1 549 072	1 329 375	-15 042 223	-16 371 598	-11,315	-9,710
▪ zmena stavu pohľadávok	2 997 400	-279 704	4 804 092	5 083 796	-17,176	1,603
▪ zmena stavu záväzkov	1 448 328	-1 609 079	19 846 315	21 455 394	-12,334	13,703
▪ iné zmeny	0	0	0	0		
Prebytok (+)/schodok (-) metodika EÚ	8 845 864	-20 017 480	-45 203 679	-25 186 199	2,258	-5,110

Poznámka: FO – finančné operácie

Rozdiel príjmov a výdavkov bežného rozpočtu a kapitálového rozpočtu je záporný, t.j. je vykázaný schodok rozpočtu 30 161 456 eur. Zmena stavu záväzkov ku koncu roka 2023 je vykazovaná podľa údajov z účtovníctva v sume + 19 846 315 eur (medziročné zvýšenie stavu) a zmena stavu pohľadávok + 4 804 092 eur (medziročné zvýšenie stavu). Schodok hospodárenia podľa metodiky ESA 2010 je v sume 45 203 679 eur (- 30 161 456 - 19 846 315 + 4 804 092).

Historický vývoj príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu od roku 2014 z údajov záverečných účtov KSK je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 1. Historický vývoj príjmovej a výdavkovej časti rozpočtu

3. Zhodnotenie záverečného účtu

3.1. Rozpočtové hospodárenie

Prehľad plnenia bežných príjmov a kapitálových príjmov v rozpočtovom roku 2022 a 2023 je uvedený v nasledujúcej tabuľke v eurách.

Tabuľka č. 2

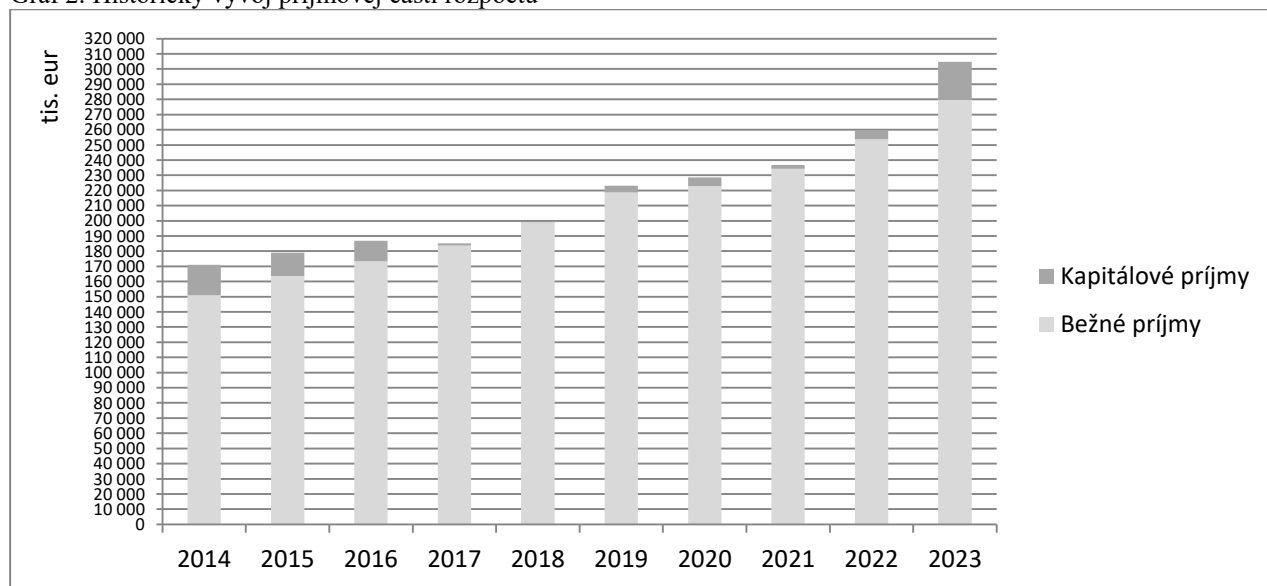
v eur

Názov ukazovateľa	Rok 2022				Rok 2023				
	Schválený a upravený rozpočet	Skutočnosť	Plnenie v %	Podiel v %	Schválený a upravený rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel (skut.-rozp.)	Plnenie %	Podiel v %
Príjmy rozpočtu celkom	289 443 956	259 895 236	89,8%	100,0%	335 218 170	304 666 938	-30 551 232	90,9%	100,0%
daňové príjmy	143 321 414	144 089 045	100,5%	55,4%	147 588 658	152 016 592	4 427 934	103,0%	49,9%
nedaňové príjmy	17 203 503	19 931 371	115,9%	7,7%	18 345 262	21 505 569	3 160 307	117,2%	7,1%
granty a transfery	128 919 039	95 874 820	74,4%	36,9%	169 284 250	131 144 777	-38 139 473	77,5%	43,0%
Bežné príjmy	255 241 717	253 775 446	99,4%	100,0%	276 042 224	279 772 568	3 730 344	101,4%	100,0%
daňové príjmy	143 321 414	144 089 045	100,5%	56,8%	147 588 658	152 016 592	4 427 934	103,0%	54,3%
nedaňové príjmy	17 203 503	19 712 759	114,6%	7,8%	18 345 262	20 888 435	2 543 173	113,9%	7,5%
granty a transfery	94 716 800	89 973 642	95,0%	35,5%	110 108 304	106 867 541	-3 240 763	97,1%	38,2%
Kapitálové príjmy	34 202 239	6 119 790	17,9%	100,0%	59 175 946	24 894 370	-34 281 576	42,1%	100,0%
nedaňové príjmy	0	218 612		3,6%	0	617 134	617 134		2,5%
granty a transfery	34 202 239	5 901 178	17,3%	96,4%	59 175 946	24 277 236	-34 898 710	41,0%	97,5%

Podľa údajov záverečného účtu celkové príjmy za rok 2023 boli rozpočtované v sume 335 218 170 eur. Skutočné plnenie bolo v sume 304 666 938 eur, čo predstavuje neplnenie celkových príjmov oproti rozpočtu o 30 551 232 eur (v tom vyššie plnenie bežných príjmov o 3 730 344 eur a neplnenie kapitálových príjmov o 34 281 576 eur). Daňové príjmy aj nedaňové príjmy boli plnené, vyššie plnenie daňových príjmov o 4 427 934 eur a vyššie plnenie nedaňových príjmov o 3 160 307 eur. Podiel na neplnení celkových príjmov majú granty a transfery v sume 38 139 473 eur.

Historický vývoj príjmovej časti rozpočtu od roku 2014 z údajov záverečných účtov KSK je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 2. Historický vývoj príjmovej časti rozpočtu

Prehľad čerpania bežných výdavkov a kapitálových výdavkov v rozpočtovom roku 2022 a 2023 je uvedený v nasledujúcej tabuľke v eurách.

Tabuľka č. 3

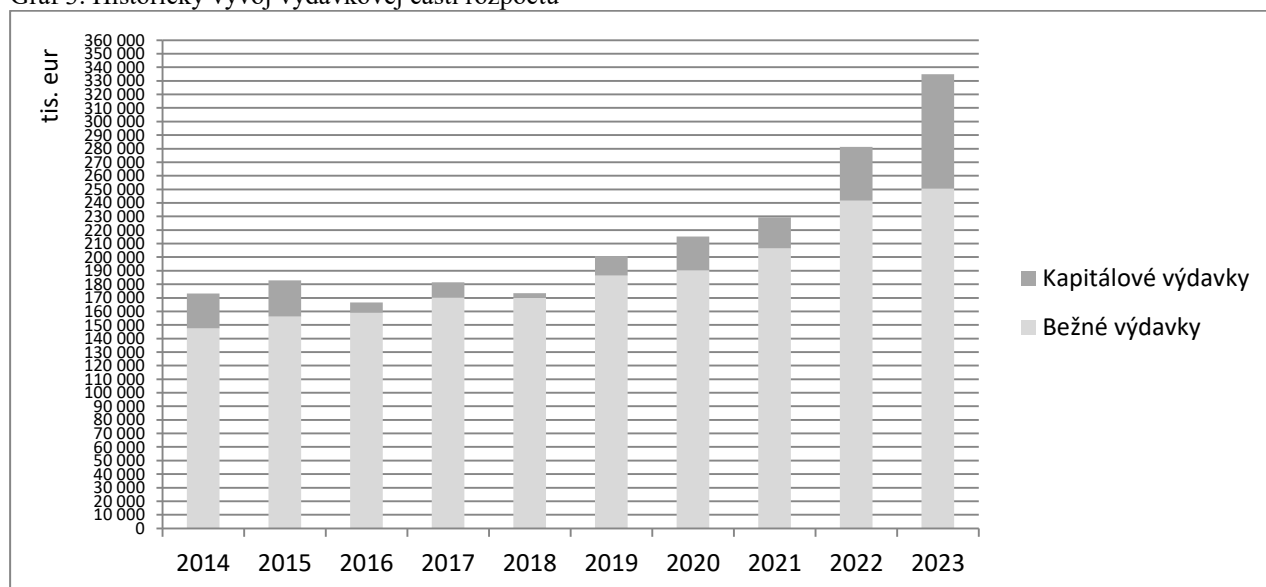
v eur

Názov ukazovateľa	Rok 2022				Rok 2023				
	Schválený a upravený rozpočet	Skutočnosť	Plnenie v %	Podiel v %	Schválený a upravený rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel (skut.-rozp.)	Plnenie v %	Podiel v %
Výdavky rozpočtu celkom	436 605 497	281 242 091	64,4%	100,0%	464 166 665	334 828 394	-129 338 271	72,1%	100,0%
bežné výdavky	257 826 266	241 541 844	93,7%	85,9%	275 650 145	250 636 321	-25 013 824	90,9%	74,9%
kapitálové výdavky	178 779 231	39 700 247	22,2%	14,1%	188 516 520	84 192 073	-104 324 447	44,7%	25,1%

Podľa údajov záverečného účtu výdavky za rok 2023 boli rozpočtované v sume 464 166 665 eur. Skutočne boli vyčerpané rozpočtové prostriedky v sume 334 828 394 eur, čo predstavuje nižšie čerpanie výdavkov oproti rozpočtu v sume 129 338 271 eur (v tom nižšie čerpanie bežných výdavkov v sume 25 013 824 eur a nižšie čerpanie kapitálových výdavkov v sume 104 324 447 eur).

Historický vývoj výdavkovej časti rozpočtu od roku 2014 z údajov záverečných účtov KSK je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 3. Historický vývoj výdavkovej časti rozpočtu

Čerpanie rozpočtu výdavkov KSK za rok 2023 v programoch a vyhodnotenie stanovených cieľov a ukazovateľov je spracované za každý program a podprogram a je uvedené v časti 3. záverečného účtu.

Prehľad čerpania výdavkov podľa programov je uvedený v nasledujúcej tabuľke v eurách.

Tabuľka č. 4

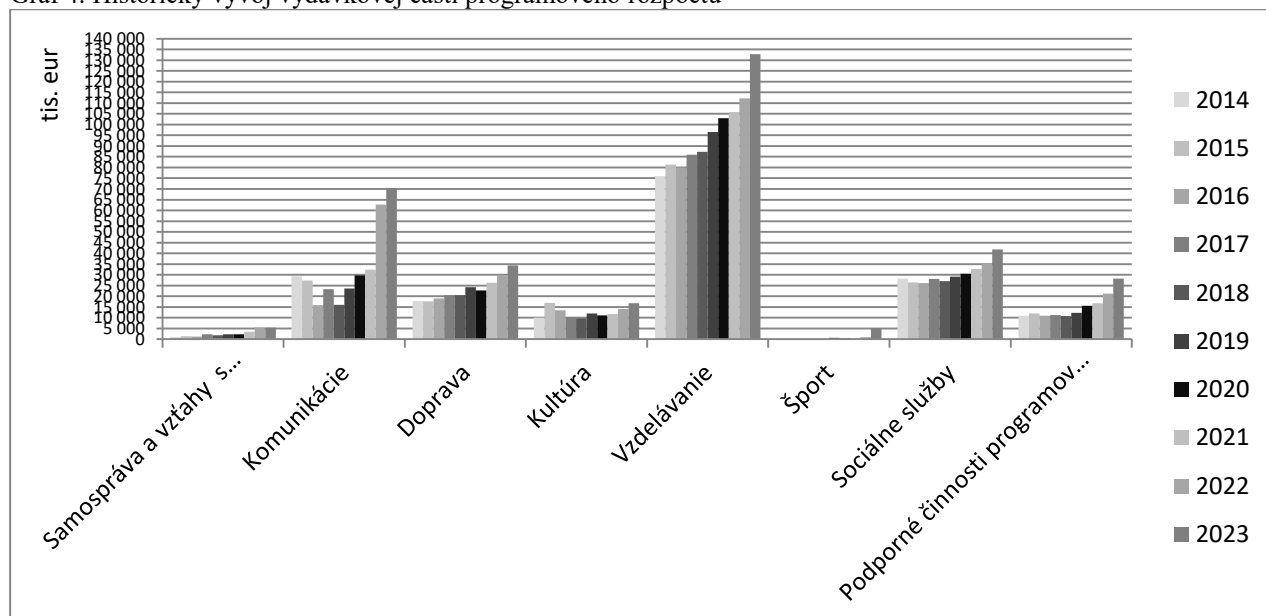
v eur

Program rozpočtu	Rok 2022				Rok 2023				
	Schválený a upravený rozpočet	Skutočnosť	Plnenie v %	Podiel v %	Schválený a upravený rozpočet	Skutočnosť	Rozdiel (skut.-rozp.)	Plnenie v %	Podiel v %
SPOLU	436 605 497	281 242 091	64,4%	100,0%	464 166 665	334 828 394	-129 338 271	72,1%	100,0%
1. Samospráva a vzťahy s verejnosťou	8 547 959	5 355 416	62,7%	1,9%	9 091 364	5 368 514	-3 722 850	59,1%	1,6%
2. Komunikácie	129 854 199	62 722 927	48,3%	22,3%	116 454 440	70 398 002	-46 056 438	60,5%	21,0%
3. Doprava	29 593 613	29 478 648	99,6%	10,5%	34 390 361	34 315 361	-75 000	99,8%	10,2%
4. Kultúra	33 568 052	14 069 604	41,9%	5,0%	43 063 871	16 701 317	-26 362 554	38,8%	5,0%
5. Vzdelávanie	130 474 156	112 164 368	86,0%	39,9%	147 684 781	132 790 430	-14 894 351	89,9%	39,7%
6. Šport	12 002 677	1 012 294	8,4%	0,4%	11 607 629	5 156 512	-6 451 117	44,4%	1,5%
7. Sociálne služby	48 739 503	35 245 636	72,3%	12,5%	56 828 188	41 826 086	-15 002 102	73,6%	12,5%
8. Podporné činnosti programov KSK	43 825 338	21 193 198	48,4%	7,5%	45 046 031	28 272 172	-16 773 859	62,8%	8,4%

Celkové výdavky boli vo vzťahu k rozpočtu čerpané v najvyššej úrovni v programe 3. Doprava, a to na 99,8 %, v programe 5. Vzdelávanie na 89,9 % a v programe 7. Sociálne služby na 73,6 %. Naopak, najnižšie čerpanie oproti rozpočtu bolo vykázané v programe 4. Kultúra na 38,8 % a v programe 6. Šport na 44,4 %.

Historický vývoj výdavkovej časti programového rozpočtu od roku 2014 z údajov záverečných účtov KSK je prezentovaný v nasledujúcom grafe.

Graf 4. Historický vývoj výdavkovej časti programového rozpočtu

Hodnotenie plnenia programového rozpočtu pozostáva zo slovného vyhodnotenia ukazovateľov a číselných údajov o rozpočtovaných výdavkoch a skutočného čerpania bežných a kapitálových výdavkov podľa programov a niektorých podprogramov.

Plánované hodnoty merateľných ukazovateľov, ukazovateľov výsledku aj ukazovateľov výstupu, sú uvedené v tabuľkovej forme. Je uvádzaná plánovaná hodnota merateľného

ukazovateľa za hodnotený rok, hodnota skutočná (vyhodnotenie roka), ako aj hodnota ukazovateľa za rok predchádzajúci roku hodnotenému.

Rozdiel medzi príjmami a výdavkami (bez finančných operácií) v rozpočtovom roku 2023 je záporný, t.j. schodok rozpočtu 30 161 456 eur. Počas rozpočtového roka boli uskutočnené príjmové finančné operácie a výdavkové finančné operácie. Finančné operácie sa uskutočňujú mimo príjmov a výdavkov bežného a kapitálového rozpočtu vyššieho územného celku. Celkový výsledok hospodárenia, vrátane finančných operácií, predstavuje prebytok v sume 62 920 546 eur, pričom je potrebné zdôrazniť, že tento prebytok je výrazne ovplyvnený aj okruhom finančných operácií, t.j. zostatkom z nepoužitých finančných prostriedkov z finančných operácií.

Vyčíslenie výsledku rozpočtového hospodárenia podľa jednotnej metodiky platnej pre Európsku úniu (ESA 2010) je uvedené v textovej časti záverečného účtu. Vyčíslenie vychádza z rozdielu príjmov a výdavkov bežného rozpočtu a kapitálového rozpočtu na hotovostnom princípe (bez finančných operácií) a zmeny stavu pohľadávok a záväzkov (transformácia na akruálny princíp). Rozdiel príjmov a výdavkov bežného rozpočtu a kapitálového rozpočtu je záporný, t.j. je vykázany schodok rozpočtu 30 161 456 eur. Zmena stavu záväzkov ku koncu roka 2023 je vykazovaná podľa údajov z účtovníctva v sume + 19 846 315 eur (medziročné zvýšenie stavu) a zmena stavu pohľadávok + 4 804 092 eur (medziročné zvýšenie stavu). Schodok hospodárenia podľa metodiky ESA 2010 je v sume 45 203 679 eur (- 30 161 456 - 19 846 315 + 4 804 092).

Výsledok rozpočtového hospodárenia, vyčíslený podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, sa upravuje o účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu a z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu. Pre reálne vyčíslenie výsledku rozpočtového hospodárenia na hotovostnom princípe s jeho nadväznosťou na stav finančných prostriedkov na rozpočtových bankových účtoch je nutné uvažovať aj s finančnými operáciami, ktoré majú vzťah k výdavkom (výdavky kryté príjmovými finančnými operáciami), ako aj vzťah k príjmom (príjmy použité na výdavkové finančné operácie, napr. splácanie úverov).

Prebytok rozpočtového hospodárenia na hotovostnom princípe je vykázany v sume 26 347 969 eur, ktorý je navrhnutý na rozdelenie prídelom do rezervného fondu a peňažného fondu na výdavky a výdavkové finančné operácie.

3.2. Peňažné fondy

Košický samosprávny kraj má v zmysle § 15 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vytvorené okrem obligatórneho rezervného fondu aj 2 fakultatívne peňažné fondy (fond udržateľnosti projektov a fond na výdavky a výdavkové finančné operácie).

V roku 2023 bol zdrojom tvorby 2 peňažných fondov (rezervný fond a fond na výdavky a výdavkové finančné operácie) prebytok rozpočtu predošlého rozpočtového roka 2022. Čerpanie bolo realizované z rezervného fondu a fondu na výdavky a výdavkové finančné operácie.

Prehľad o tvorbe a použití prostriedkov peňažných fondov KSK je uvedený v textovej časti návrhu záverečného účtu pod bodom č. 10. Tvorba a použitie peňažných fondov KSK v roku 2023.

3.3. Bilancia aktív a pasív

Bilancia aktív a pasív k 31. 12. 2023 je prezentovaná v textovej a tabuľkovej časti záverečného účtu. Samostatne sú uvedené súvahy Úradu KSK, rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií v tabuľkovej časti k Záverečnému účtu KSK za rok 2023 v tabuľkách č. 25. až 27. Vybrané časti súvahových položiek sumárne a za Úrad KSK, rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie sú uvedené za rok 2023 a za rok 2022 v bilancii aktív a pasív KSK k 31.12.2023 v tabuľkovej časti návrhu záverečného účtu, v tabuľke č. 31.

Majetok je tvorený neobežným majetkom (dlhodobý majetok), obežným majetkom a časovým rozlíšením. Stranu pasív (zdroj krytia majetku) tvoria vlastné zdroje, cudzie zdroje a časové rozlíšenie.

Tabuľka č. 5

v tis. eur

Názov ukazovateľa	Rok 2023				Rok 2022
	Úrad KSK	Rozpočtové organizácie	Príspevkové organizácie	Spolu	Spolu
Dlhodobý majetok (DM)	90 900	81 505	191 443	363 848	296 100
vlastné imanie (VI)	232 352	-377	5 691	237 666	213 067
dlhodobé záväzky	18 385	303	149	18 837	712
dlhodobé úvery	65 862	0	0	65 862	55 130
<i>účet 384 VBO - DM financovaný kapitálovým transferom *</i>	<i>111 747</i>	<i>13 448</i>	<i>11 513</i>	<i>136 708</i>	<i>100 912</i>
Spolu zdroje krytia DM	428 346	13 374	17 353	459 073	369 821
Krytie DM dlhodobým zdrojom v tis. €				v plnej sume	v plnej sume
Krytie DM dlhodobým zdrojom v %				126,17%	124,90%

Poznámka: * Špecifikom účtovania vo verejnej správe je účtovanie o transferových platbách. Dlhodobý majetok je okrem vlastných zdrojov a cudzích zdrojov návratných (napr. úvery) obstarávaný aj z nenávratných zdrojov financovania, napr. dary, dotácie, granty z projektov financovaných NFP (prostriedky EÚ fondov). Dlhodobý majetok obstaraný z nenávratných zdrojov je v pasívach krytý účtom časového rozlíšenia – účet výnosov budúcich období (VBO). Pre účely analýzy boli z dostupných údajov záverečného účtu použité celkové zostatky účtov 384, pričom je možné, že v individuálnych súvahách nereprezentujú tieto zostatky len zúčtovanie kapitálových transferov v sume odpisov. Vzhľadom na predpoklad významnosti predmetných kapitálových transferov na týchto účtovných prípadoch boli pre účely analýzy použité sumy, ako je uvedené.

Dlhodobý majetok je plne krytý dlhodobými zdrojmi krytia majetku na úrovni 126,17 %, teda bilančné pravidlo je možné hodnotiť pozitívne.

Celkový stav záväzkov (okrem rezerv, zúčtovania medzi subjektmi verejnej správy, bankových úverov a časového rozlíšenia) a ich vývoj je uvedený v nasledujúcej tabuľke v tis. eur.

Tabuľka č. 6

v tis. eur

Názov ukazovateľa	Rok 2023				Rok 2022	Rozdiel	Index
	Úrad KSK	Rozpočtové organizácie	Príspevkové organizácie	Spolu	Spolu	(2023 - 2022)	(2023 / 2022)
dlhodobé záväzky	18 385	303	149	18 837	712	18 125	26,456
krátkodobé záväzky	2 336	13 300	11 015	26 651	20 368	6 283	1,308
Spolu	20 721	13 603	11 164	45 488	21 080	24 408	2,158

V hodnotenom roku 2023 bol medziročný nárast záväzkov v sume 24 408 tis. eur, v tom nárast krátkodobých záväzkov o 6 283 tis. eur a nárast dlhodobých záväzkov o 18 125 tis. eur.

Nárast krátkodobých záväzkov bol ovplyvnený medziročným nárastom v rozpočtových organizáciách o 29,16 % (nárast o 3 003 tis. eur) a v príspevkových organizáciách o 59,73 % (nárast o 4 119 tis. eur). Medziročný pokles v krátkodobých záväzkoch bol len na Úrade KSK.

Vzhľadom na aktuálny medziročný nárast krátkodobých záväzkov v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách, z pohľadu porovnania ich vývoja z dlhšieho časového obdobia, by bolo vhodné podrobnejšie analyzovať tento nárast, čo do obsahu, resp. titulu záväzkov a ich termínu splatnosti.

Zvýšenie stavu dlhodobých záväzkov bolo vo významnej miere ovplyvnené nárastom na Úrade KSK o 18 285 tis. eur (zo 100 tis. eur na 18 385 tis. eur), čo predstavuje načerpanie úveru od National Development Fund II., a. s. v sume 18 290 000 eur na financovanie investičných akcií na zníženie energetickej náročnosti budov. Vzhľadom k tomu, že predmetný návratný zdroj financovania je prijímaný od subjektu verejnej správy (National Development Fund II., a. s. je investičný fond v správe Slovak Investment Holding, a. s.), cez ktorý sa implementujú finančné nástroje z európskych štrukturálnych a investičných fondov, je vhodné preúčtovať tento prijatý návratný zdroj financovania z účtu 479 Ostatné dlhodobé záväzky na účet 273 Prijaté návratné finančné výpomoci od subjektov verejnej správy.

3.4. Stav a vývoj dlhu

KSK vykazuje ku koncu roka 2023 stav istín úverov (vrátane úverov na predfinancovanie projektov z fondov EÚ a ŠR SR a iných finančných mechanizmov) v sume 129 424 335 eur.

Pravidlá používania návratných zdrojov financovania, a teda aj hodnotenie celkového dlhu samosprávneho kraja, sú legislatívne upravené v ustanovení § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Celkovým dlhom samosprávneho kraja v zmysle citovaného ustanovenia zákona sa rozumie súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov financovania, záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov vyššieho územného celku.

Do celkovej sumy dlhu vyššieho územného celku podľa odseku 7 sa nezapočítavajú záväzky z pôžičky poskytnutej z Audiovizuálneho fondu, z úveru poskytnutého zo Štátneho fondu rozvoja bývania, z úveru poskytnutého z Environmentálneho fondu, záväzky z pôžičky poskytnutej z Fondu na podporu umenia, záväzky z návratných zdrojov financovania poskytované orgánom podľa osobitných predpisov a záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, operačných programov spadajúcich do cieľa Európska územná spolupráca a programov financovaných na základe medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi najviac v sume nenávratného finančného príspevku poskytnutého na základe zmluvy uzatvorenej medzi vyšším územným celkom a orgánom podľa osobitného predpisu; to platí, aj ak vyšší územný celok vystupuje v pozícii partnera v súlade s osobitným predpisom rovnako, najviac v sume poskytnutého nenávratného finančného príspevku. Do sumy splátok podľa odseku 6 písm. b) sa nezapočítava suma ich jednorazového predčasného splatenia.

KSK vykazuje ku koncu roka 2023 stav celkového dlhu v zmysle § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v sume 90 761 396 eur.

Tabuľka č. 7

v eur

úver	suma dohodnutého úverového rámca	suma načerpania z úverového rámca	aktuálny stav istiny úveru
EIB	45 459 810	45 459 810	22 634 211
EIB2	30 000 000	30 000 000	29 411 765
SLSP	<i>termínovaný *</i>	4 000 000	3 535 357
	splátkový č.1	8 000 000	8 000 000
	splátkový č. 2	5 000 000	5 000 000
MF SR	20 000 000	20 000 000	18 000 000
MF SR	6 923 391	6 923 391	0
SLSP	5 000 000	5 000 000	5 000 000
SLSP	9 596 400	2 715 420	2 715 420
VÚB *	11 000 000	10 637 275	10 637 275
NDF II. *	18 290 000	18 290 000	18 290 000
VÚB *	19 000 000	9 735 664	9 735 664
SPOLU	182 269 601	165 296 917	129 424 335
SPOLU podľa § 17 zákona č. 583/2004 Z. z.	129 979 601	123 098 621	90 761 396

istiny nezapočítané do celkového dlhu podľa § 17 ods. 7 a 8 zákona č. 583/2004 Z. z.

Podľa ustanovenia § 17 ods. 15 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy je hlavný kontrolór povinný sledovať počas rozpočtového roka stav a vývoj dlhu KSK. Dosažnutie hranice celkovej sumy dlhu ku skutočným bežným príjmom predchádzajúceho rozpočtového roka (1. hranica 50 % a nedosiahne 58 %, 2. hranica 58 % a nedosiahne 60 %, 3. hranica 60 % a viac) je hlavný kontrolór povinný bezodkladne oznámiť ministerstvu financií.

Monitoring dlhu sa v roku 2023 realizoval na štvrtročnej báze. Ukazovateľ zadlženosti, t.j. celková suma dlhu KSK ku skutočným bežným príjmom predchádzajúceho rozpočtového roka, spĺňal v hodnotenom období zákonom ustanovené limity. Stav a vývoj dlhu KSK je publikovaný v tabuľkovej aj grafickej forme na webovom sídle KSK.

<https://web.vucke.sk/sk/samosprava/kontrola/monitoring-dlhu/>

Prehľad o stave dlhu na základe monitoringu dlhu realizovaného hlavným kontrolórom štvrtročne je uvedený v nasledujúcej tabuľke v tis. eur.

Tabuľka č. 8

v tis. eur

Názov ukazovateľa	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rozdiel (2023-2022)	Index 2023/2022	Index 2023/2021
Bežné príjmy predchádzajúceho rozp. roka	222 872	234 349	253 775	19 426	1,083	1,139
úver EIB	41 256	54 445	52 046	-2 399		
úver SLSP - splátkový aj termínovaný úver	4 230	3 084	20 715	17 631		
návratná finančná výpomoc z MF SR	26 923	26 923	18 000	-8 923		
úver od NDF II. (Slovak Investment Holding, a. s.)			18 290	18 290		
úver VÚB - predfinancovanie projektov EÚ	0	1 182	20 373	19 191		
dlhod. záväzky z dodávateľský úverov (PPP)	0	0	0	0		
ručiteľské záväzky	0	0	0	0		
Suma dlhu	72 409	85 634	129 424	43 790	1,511	1,787
Ukazovateľ zadlženosti	32,49%	36,54%	51,00%	0,14	1,396	1,570
úver EIB	41 256	54 445	52 046	-2 399		
úver SLSP - splátkový úver	695	3 084	20 715	17 631		
návratná finančná výpomoc z MF SR	26 923	26 923	18 000	-8 923		
dlhod. záväzky z dodávateľský úverov (PPP)	0	0	0	0		
ručiteľské záväzky	0	0	0	0		
Suma dlhu podľa § 17 zákona 583/2004 Z. z.	68 874	84 452	90 761	6 309	1,075	1,318
Ukazovateľ zadlženosti § 17 zákona 583/2004 Z. z.	30,90%	36,04%	35,76%	0,00	0,992	1,157

Poznámka:

* Vzhľadom na úverové podmienky dohodnuté v uzatvorenej úverovej zmluve so SLSP, s poukázaním na § 17 ods. 8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, sa pre účely stanovenia celkového dlhu započítala suma záväzného úverového rámca (splátkový úver). Nezáväzná časť úverového rámca (termínovaný úver) je zahrnutá v rámci záväzkov z úverov na zabezpečenie predfinancovania projektov EÚ, ktoré sa nezapočítavajú do celkového dlhu pre účely splnenia podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania podľa citovaného zákona (§ 17).

3.5 Poskytnuté záruky

Košický samosprávny kraj v rozpočtovom roku 2023, podľa predloženého výkazu FIN 6-04 za Úrad KSK k 31. 12. 2023, neposkytol žiadnu záruku.

4. Súlad záverečného účtu so zákonom o rozpočtových pravidlách

Záverečný účet je tvorený textovou časťou, ktorá prezentuje informácie o hospodárení Košického samosprávneho kraja za rok 2023, vrátane hodnotenia plnenia programov a tabuľkovou časťou k záverečnému účtu.

Textová časť obsahuje schválený rozpočet a jeho zmeny, plnenie rozpočtu príjmov a čerpanie rozpočtu výdavkov podľa programov a vyhodnotenie stanovených cieľov a ukazovateľov jednotlivých programov, rekapituláciu čerpania rozpočtu, návrh na rozdelenie celkového prebytku hospodárenia KSK, prehľad o stave a vývoji dlhu KSK, majetok a záväzky KSK, správu o hospodárení príspevkových organizácií, vrátane údajov o ich podnikateľskej činnosti, údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti rozpočtových organizácií a tvorbu a použitie peňažných fondov KSK.

Predložený záverečný účet sa vecne zaoberá a prezentuje údaje ustanovené v § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, a to údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 citovaného zákona v súlade s rozpočtovou klasifikáciou, bilanciu aktív a pasív, prehľad o stave a vývoji dlhu, údaje o hospodárení príspevkových organizácií, údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti a hodnotenie plnenia programov.

Prehľad o poskytnutých dotáciách podľa VZN v členení podľa jednotlivých príjemcov je v zmysle § 16 ods. 5 písm. e) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy súčasťou záverečného účtu, ak vyšší územný celok nezverejňuje tieto údaje iným spôsobom.

Informácie o dotáciách poskytnutých podľa VZN sú zverejnené na webovom sídle KSK. <https://web.vucke.sk/sk/uradna-tabula/povinne-informacie/dotacie/rok/schvalene-neschvalene-dotacie-rok-2023.html>

V záverečnom účte je prezentované plnenie príjmov a čerpanie výdavkov, ktoré nepresiahlo limity výdavkov schváleného a upraveného rozpočtu. Pri čerpaní rozpočtu boli dodržané princípy vyrovnanosti, resp. krytia schodku rozpočtu.

Záverečný účet obsahuje údaje podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a údaje o plnení rozpočtu príjmov a výdavkov sú v členení požadovanom podľa rozpočtovej klasifikácie vydané Ministerstvom financií SR (opatrenie Ministerstva financií SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v platnom znení) a v rozsahu a miere podrobnosti určenej Zastupiteľstvom KSK v zásadách tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia Košického samosprávneho kraja. Údaje o čerpaní výdavkov podľa programov sú v členení podľa schváleného rozpočtu v programoch.

5. Zverejnenie záverečného účtu

V zmysle § 9 ods. 3 zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov musí byť návrh záverečného účtu pred jeho schválením najmenej 15 dní verejne prístupný, aby sa mohli o ňom vyjadriť obyvatelia samosprávneho kraja, ako aj osoby podľa § 3 ods. 3 citovaného zákona.

Záverečný účet bol dňa 12.04.2024 zverejnený v súlade s § 9 ods. 3 zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov, čím bola dodržaná povinnosť zverejnenia záverečného účtu pred jeho schválením najmenej 15 dní. Návrh záverečného účtu bol zverejnený na webovom sídle KSK v časti Úradná tabuľa/Financie/Záverečný účet KSK.

<https://web.vucke.sk/sk/uradna-tabula/financie/zaverecne-ucty-ksk/zaverecny-ucet-ksk-za-rok-2023.html>

6. Zhrnutie a záver

Rozpočet Košického samosprávneho kraja na rok 2023 bol schválený na 2. zasadnutí Zastupiteľstva KSK dňa 19. 12. 2022 uznesením č. 34/2022. Celkový rozpočet KSK na rok 2023 (vrátane finančných operácií) bol schválený ako vyrovnaný.

V priebehu rozpočtového roka boli vykonané 2 úpravy rozpočtu na základe rozhodnutia Zastupiteľstva KSK (na 4. rokovaní Zastupiteľstva KSK (ďalej „ZKSK“) konaného dňa 24.04.2023 a 5. rokovaní Zastupiteľstva KSK konaného dňa 26.06.2023). Okrem uvedených úprav rozpočtu bol rozpočet KSK upravený aj samostatnými uzneseniami ZKSK, a to uznesenie ZKSK č. 39/2023 (kúpa nehnuteľnosti v katastrálnom území obce Rejdová z centrálnej rezervy), uznesenie ZKSK č. 88/2023 (vklad do základného imania obchodnej spoločnosti Autobusová doprava KSK, s. r. o.), uznesenie ZKSK č. 142/2023 (finančné prostriedky na členský príspevok pre Dobrovoľnícke centrum Košického kraja, n. o. z peňažného fondu KSK na výdavky a výdavkové finančné operácie), uznesenie ZKSK č. 180/2023 (návratný finančný príspevok v sume 313 711 eur a nenávratný finančný príspevok v sume 16 512 eur pre Košice Región Turizmus z centrálnej rezervy). Zmena rozpočtu bola realizovaná aj rozhodnutím predsedu KSK, a to prostredníctvom 24 rozpočtových opatrení. Ďalšie zmeny boli vykonané z dôvodu prijatia finančných prostriedkov z účelových dotácií, darov, grantov a projektov z fondov EÚ, ktoré v zmysle zákona nepodliehajú schváleniu príslušným orgánom.

Po všetkých zmenách vykonaných na základe rozhodnutí Zastupiteľstva KSK, zmenách schválených predsedom KSK a zmenách vykonaných zo zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol upravený bežný rozpočet v príjmovej časti na sumu 276 042 224 eur a vo výdavkovej časti na sumu 275 650 145 eur. Kapitálový rozpočet v príjmovej časti bol upravený na sumu 59 175 946 eur a vo výdavkovej časti na sumu 188 516 520 eur. Príjmové finančné operácie boli upravené na sumu 148 580 383 eur a výdavkové finančné operácie na sumu 19 631 888 eur. Celkový rozpočet KSK na rok 2023 bol po uvedených zmenách zostavený ako vyrovnaný.

Zmeny rozpočtu v priebehu rozpočtového roka boli realizované v súlade so zásadami tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia Košického samosprávneho kraja. Pri čerpaní rozpočtu boli dodržané záväzné ukazovatele rozpočtu a princípy vyrovnanosti, resp. krytia schodku rozpočtu.

Celkový výsledok rozpočtového hospodárenia (vrátane finančných operácií) za rok 2023 je vykázaný ako prebytok v sume 62 920 546 eur.

Po odpočítaní príjmových a výdavkových finančných operácií od celkového výsledku je výsledok (len bežného a kapitálového rozpočtu) vykázaný v sume 30 161 456 eur, z toho prebytok bežného rozpočtu v sume 29 136 247 eur a schodok kapitálového rozpočtu v sume 59 297 703 eur.

Vyčíslenie výsledku rozpočtového hospodárenia podľa jednotnej metodiky platnej pre Európsku úniu (ESA 2010) vychádza z rozdielu príjmov a výdavkov bežného rozpočtu a kapitálového rozpočtu na hotovostnom princípe (bez finančných operácií) a zmeny stavu pohľadávok a záväzkov (transformácia na akruálny princíp). Po transformovaní výsledku

rozpočtového hospodárenia na aktuálnu bázu (metodika ESA 2010) je vykázaný schodok rozpočtu v sume 45 203 679 eur.

Vzhľadom na medziročný nárast krátkodobých záväzkov v rozpočtových organizáciách a príspevkových organizáciách, aj z pohľadu porovnania ich vývoja z dlhšieho časového obdobia, odporúčam podrobnejšie analyzovať tento nárast, čo do obsahu, resp. titulu záväzkov a ich termínu splatnosti.

Ukazovateľ zadlženosti, t. j. celková suma dlhu KSK ku skutočným bežným príjmom predchádzajúceho rozpočtového roka, spĺňa zákonom ustanovené limity. Dlhodobý majetok je plne krytý dlhodobými zdrojmi krytia majetku.

Záverečný účet obsahuje údaje podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a údaje o plnení rozpočtu príjmov a výdavkov sú v členení požadovanom podľa rozpočtovej klasifikácie vydannej Ministerstvom financií SR (opatrenie Ministerstva financií SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v platnom znení) a v rozsahu a miere podrobnosti určenej Zastupiteľstvom KSK v zásadách tvorby rozpočtu, rozpočtových opatrení a pravidiel rozpočtového hospodárenia Košického samosprávneho kraja. Údaje o čerpaní výdavkov podľa programov sú v členení podľa schváleného rozpočtu v programoch.

Výsledok rozpočtového hospodárenia na hotovostnom princípe na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku, vyčísľovaný podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, je v návrhu záverečného účtu vykázaný v sume 26 347 969 eur.

Tento prebytok rozpočtového hospodárenia na hotovostnom princípe je navrhovaný na rozdelenie takto:

6 200 000 eur	- prídel do rezervného fondu,
20 147 969 eur	- prídel do fondu na výdavky a výdavkové finančné operácie.

Podľa § 15 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vyšší územný celok vytvára rezervný fond vo výške určenej zastupiteľstvom, najmenej však 10 % z prebytku rozpočtu. Uvedený návrh na tvorbu rezervného fondu je v súlade so zákonom.

Predkladaný návrh záverečného účtu odporúčam prerokovať a schváliť.

V Košiciach dňa 17. 04. 2024

Ing. Jozef Hudák
Hlavný kontrolór KSK